

การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อ
เสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1

Developing a set of Western music activities using cooperative learning techniques
to enhance the learning capability of Mathayom 1 students.

ฉัตรชัย จิรลาภวิรุฬห์¹
อสมมา มาตยาบุญ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีสากล 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการการเรียนรู้ ชุดกิจกรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เก็บรวบรวมข้อมูลประมวลผล และวิเคราะห์ สรุปผล อภิปรายโดยใช้ตารางและการพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียน ของนักเรียน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 100 2) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลและใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.44)

คำสำคัญ : การพัฒนา,ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากล, การเรียนรู้แบบร่วมมือ

¹ นักศึกษาหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The purposes of this experimental research were to 1) Develop a set of Western music activities using cooperative learning techniques to enhance the learning ability of Mathayom Suksa 1 students, 2) Study the learning achievement in Western music, and 3) Study the satisfaction of using activity sets. The sample group consisted of 20 students from Mathayom Suksa 1 class 2. Purposive sampling was used to select the students. The instruments used in this study were the learning management plan, the activity sets, the learning achievement test, and the satisfaction questionnaire. Data analysis using basic statistics: percentage, mean, and standard deviation. The results were collected, evaluated, analyzed and summarized by using tables and data description. The results of the research were found that: 1) The result of developing the Western music activity sets using cooperative learning techniques to enhance the learning ability, there were all students passed with the score not less than 80% set criterion. 2) The result of the study on the learning achievement in the use of Western music activity sets by using cooperative learning techniques to enhance the learning ability, there were 17 students passed with the score not less than 80% set criterion or 85% of the students and there were 3 students did not pass the set criterion or 15 % of the students. 3) The result of the study of the satisfaction of using the Western music activity sets and the use of cooperative learning techniques to enhance the learning ability, it was found that overall had high level of satisfaction (mean 4.44). When consider each factor, the highest level of satisfaction was teaching activity using activity sets (mean 4.51), followed by instructor (mean 4.43), and finally, at the high level is the content of the activity sets (mean 4.40).

Keywords: Development, Western music activity sets, Cooperative learning

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวถึงการจัดการเรียน การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อ คุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น ในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

วิชาทฤษฎีดนตรีคือ การเขียนภาษาของดนตรีเพื่อใช้ในการสื่อสาร อธิบาย ให้นักดนตรีหรือผู้ที่ไม่ใช่ นักดนตรี สามารถเข้าใจได้รวดเร็วและถูกต้อง(ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2549, คำนำ) วิชาทฤษฎีดนตรียังเป็นวิชาพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนวิชาที่เกี่ยวกับดนตรีในขั้นสูงต่อไป เช่น วิชาเสียงประสาน (Harmony) วิชาลีลาสัมพันธ์ (Counterpoint) วิชาการเรียบเรียงเสียงวงดนตรี (Orchestration) วิชาการ ประพันธ์เพลง (Music composition) วิชาสังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์ (Form and analysis) และยังมีประโยชน์ในวิชาทักษะดนตรี (Music skill)และวิชาด้านประวัติศาสตร์ และวรรณกรรม (History and literature) (Miller, 2005)

การพัฒนาองค์ความรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่อง ทฤษฎีดนตรีสากล มีหลากหลายวิธีได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนดังที่ นายประณต พลอาษา ได้สนใจศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาทฤษฎีดนตรีสากล เรื่องบันไดเสียง ผลวิจัยพบว่า 1).บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.17/81.60 2).ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แตกต่างจากผลสัมฤทธิ์หลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3).ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก(2543:บทคัดย่อ)และชุดการสอนดังที่ ศิริมา พนาภินันท์ได้สนใจศึกษาเรื่อง ชุดการสอนวิชาทฤษฎีดนตรีสากล 2 เรื่องทริยแอด ผ่านวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาผลจากการวิจัยพบว่า ชุดการสอนวิชาทฤษฎีดนตรี เรื่อง ทริยแอดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี ประสิทธิภาพ 81.19/80.18 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลัง เรียน (post-test) ที่เรียนด้วยชุดการสอนวิชาทฤษฎีดนตรี เรื่องทริยแอด มีพัฒนาการความรู้ความ เข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน (pre-test) ผลการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากการสัมภาษณ์ นักศึกษามีเจตคติที่ดีกับการเรียนแบบร่วมมือกัน สรุป ได้ว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้(2552:บทคัดย่อ) ซึ่งสอดคล้องกับพรบ.การศึกษาแห่งชาติ(2542)กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้นั้นต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดและต้องประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จึงควรมีนวัตกรรมมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งชุดกิจกรรม ถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ได้ดี ดังนั้นชุดกิจกรรม หมายถึงสื่อหรือกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นนวัตกรรมในสมัยใหม่ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถศึกษาได้ด้วยตนเองมีขั้นตอนที่ชัดเจนมีความสมบูรณ์ในตัวเองของสื่อชนิดนั้น

โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง เป็นโรงเรียนขนาดกลางในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และมีโรงเรียนใกล้เคียงในเขตพื้นที่อีก 5โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดตุลิตาราม โรงเรียนสตรีวิจิตรมัง

โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูวิชาดนตรีจำนวน 2 คน (สัมภาษณ์ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2559) ถึงปัญหาของนักเรียนที่เรียนเรื่องทฤษฎีเบื้องต้นวิชาดนตรีสากล พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ในหัวข้อเรื่อง กุญแจประจำหลัก จังหวะ ตัวโน้ต ตัวหยุด ดังนั้น วิธีการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ลักษณะการเรียนเป็นกลุ่ม ทำการศึกษาและเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยกันดำเนินการเรียนและตรวจสอบร่วมกันมีการเรียนร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของการเรียนโดยผู้สอนใช้ความเป็นอิสระแก่นักเรียนที่จะหาความรู้จากเพื่อนในกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับพรบ.มาตรา 24 ข้อที่ 2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ข้อที่ 3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องทฤษฎีเบื้องต้นวิชาดนตรีสากลมากขึ้นและผู้สอนมีชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากล เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ80

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากล เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ80

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต1 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง มีนักเรียน จำนวนทั้งหมด 1,080 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 6 ห้องเรียน โดยเลือกเพียง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 20 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

ชุดกิจกรรม

การเรียนรู้แบบร่วมมือ TAI

และการเรียนรู้แบบร่วมมือ TGT

ตัวแปรตาม

1. ความสามารถทางการเรียนรู้วิชาดนตรี
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวิชาดนตรีสากล
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากล

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทฤษฎีเบื้องต้นวิชาดนตรีสากล รายวิชาศิลปะ ดนตรี:นาฏศิลป์หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านโน้ตและเครื่องหมายแปลงเสียง มาตรฐาน ศ2.1ม.1/1หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง องค์ประกอบดนตรี

มาตรฐาน ศ2.1.ม.1/2 มาตรฐาน ศ2.1.ม.1/6 มาตรฐาน ศ2.2ม.1/2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อิงตาม หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 และหลักสูตรกลางของโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง จำนวน 16 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง จำนวน 8 ชุด
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเสริมสร้างความสามารถทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากล เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากล เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

1. ทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 เพื่อหาจำนวนนักเรียนที่อยู่ในกลุ่ม เก่ง ปานกลาง อ่อน ก่อนที่การใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง นำคะแนนทั้งหมดมาจัดกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่มละ 4 คน จัดแบบคละ โดยกำหนด คะแนนสูง ปานกลาง ต่ำ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียง เพื่อให้สอดคล้องการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งแต่ละกลุ่มมีลำดับดังนี้

กลุ่มที่ 1 1,2 ,7 ,10

กลุ่มที่ 2 11, 9 ,15 ,5

กลุ่มที่ 3 6 ,16, 20,13

กลุ่มที่ 4 3, 17 ,18 ,19

กลุ่มที่ 5 8, 12, 14,4

2. ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง จำนวน 8 ชุด

3. เมื่อใช้ชุดกิจกรรมเสร็จสิ้นตามแผนการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 8 ชุดแล้ว จึงทำการทดสอบหลังเรียน โดยผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยรวมทุกวัตถุประสงค์จำนวน 1 ฉบับ 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก

4. นักเรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

5. นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ อภิปรายผลโดยใช้ตารางและการพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน ทางการเรียนรู้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรงโดยวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง พบว่า มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ100

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง พบว่า มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากล เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง พบว่า ภาพรวม นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.44 เมื่อพิจารณารายด้าน ระดับความพึงพอใจที่มากที่สุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.51 รองลงมาคือด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ย 4.43 และ ด้านเนื้อหาของชุดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.40

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง พบว่า มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ100 จากการตั้งข้อสังเกตคะแนนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง 2 แบบ มีคะแนนผ่านเกณฑ์ทั้งหมด และจากคะแนนของนักเรียนที่จำแนกเป็นรายบุคคลจะเห็นได้ว่า นักเรียนแต่ละคนมีพัฒนาการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมทั้ง 8 ชุด ประสบความสำเร็จ ดังที่ ประเสริฐ สำเภารอด (2552 : 16) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวคิดของอาโจสและจอยเนอร์ (Ajose and Joyner. 1990 : 198) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นกระบวนการ ซึ่งนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนจะต้องประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน 2) การมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด 3) ความรับผิดชอบของตนเองต่องานที่ได้รับมอบหมาย 4) การใช้ทักษะทางสังคม 5) การใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาสินี ยะมะโน(2556)ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนการสอนการเล่นขิมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียน การสอนการเล่นขิมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ชุดรวมเวลา 16 ชั่วโมง สามารถพัฒนาทักษะการเล่นขิมของนักเรียนได้โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.33 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนด ไว้ร้อยละ 70

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง พบว่า มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริมา พนาภินันท์ (2552)ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุดการสอนวิชาทฤษฎีดนตรีสากล 2 เรื่องทริยแอด ผ่านวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาผลจากการวิจัยพบว่า ชุดการสอนวิชาทฤษฎีดนตรี เรื่อง ทริยแอดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี ประสิทธิภาพ 81.19/80.18 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลัง เรียน (post-test) ที่เรียนด้วยชุดการสอนวิชาทฤษฎีดนตรี เรื่อง ทริยแอด มีพัฒนาการความรู้ความ เข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน (pre-test) ผลการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากการสัมภาษณ์ นักศึกษามีเจตคติที่ดีกับการเรียนแบบร่วมมือกัน สรุป ได้ว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และงานวิจัยของบาร์บาโต (Barbato. 2000 : 2113-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของการใช้วิธีการเรียนแบบปกติกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติและการวางแผนการเรียนในหลักสูตรของชั้นเรียนเกรด 10 ผลการวิจัยพบว่า ชั้นเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือมีระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนมีเจตคติในด้านบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์มากกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยให้การสนับสนุนวิธีการเรียนแบบร่วมมือสามารถทำให้ช่องว่างทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแคบลงได้ ถึงแม้ว่าความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านเพศยังคงมีอยู่บ้าง ในผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การวางแผน การลงทะเบียนเรียนและทัศนคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ก็ตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของวิกเกอร์(Whicker1999:1951-A) โดยได้ศึกษาเรื่องการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือในชั้นเรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นสูงระดับมัธยมศึกษาและเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนแบบร่วมมือและเทคนิคการให้รางวัลกลุ่มโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนที่ 1 ถูกกำหนดให้ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือพร้อมกับการให้รางวัลกลุ่ม ห้องเรียนที่ 2 ถูกกำหนดให้ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือพร้อมกับการให้รางวัลแบบรายบุคคล ส่วนห้องเรียนที่เหลืออีก 1 ห้อง ถูกกำหนดให้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบผลจากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบ ANOVA ไม่พบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญใด ๆ ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันเล็กน้อย นักเรียนส่วนใหญ่ของชั้นเรียนที่ถูกกำหนด ให้ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยให้รางวัลแบบรายบุคคลมีความรู้สึกในด้านบวกเพราะสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้นแต่พบว่า การใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ มีผลกระทบในด้านบวกต่อการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนได้อย่างแน่นอน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาดนตรีสากล เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง พบว่า ภาพรวม นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.44 เมื่อพิจารณารายด้าน ระดับความพึงพอใจที่มากที่สุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.51 รองลงมาคือด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ย 4.43 และ ด้านเนื้อหาของชุดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.40 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริมา พนาภินันท์(2552)ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุดการสอนวิชาทฤษฎีดนตรีสากล 2 เรื่องทริยแอด ผ่านวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลจากการวิจัยพบว่า จากการสัมภาษณ์ นักศึกษามีเจตคติที่ดีกับการเรียนแบบร่วมมือกัน และงานวิจัยของ บาร์บาโต (Barbato. 2000 : 2113-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของการใช้วิธีการเรียนแบบปกติกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติและการวางแผนการเรียนใน

หลักสูตรของชั้นเรียนเกรด 10 พบว่า นักเรียนมีเจตคติในด้านบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์มากกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยให้การสนับสนุนวิธีการเรียนแบบร่วมมือสามารถทำให้ช่องว่างทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแคบลงได้ ถึงแม้ว่าความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านเพศยังคงมีอยู่บ้าง

ข้อค้นพบงานวิจัย

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมดนตรีสากลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่านักเรียนมีผลคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ดีทั้งหมด เนื่องจากการเรียนแบบละความสามารถของนักเรียนโดยแต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนที่มีความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน อยู่ในกลุ่มเดียวกันเกิดความช่วยเหลือเพื่อนซึ่งกันและกัน อีกทั้งตัวชุดกิจกรรมที่สลับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Team Assisted Individualization (TAI) และการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Teams – Games – Tournament (TGT) มีข้อดีต่างกันดังนี้

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Team Assisted Individualization (TAI)กับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Teams – Games – Tournament (TGT)

Team Assisted Individualization (TAI)	Teams – Games – Tournament (TGT)
-การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Team Assisted Individualization(TAI) เหมาะสมกับการเรียนทฤษฎีดนตรี เนื่องจากทฤษฎีดนตรีเป็นเรื่องที่เข้าใจยากและต้องปฏิบัติซ้ำ เพื่อให้เกิดการจดจำ ดังนั้นการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI จึงส่งเสริมให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดร่วมกับกลุ่มและรายบุคคล โดยมีเพื่อนคอยช่วยเหลือขณะทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนได้เข้าใจทฤษฎีดนตรีมากขึ้น จากการปฏิบัติซ้ำและเรียนรู้ร่วมกัน	-การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Teams – Games – Tournament (TGT) เป็นการเรียนแบบร่วมมือที่ผสมผสานกับเกมส์ ให้นักเรียนเกิดความสนใจและอยากเล่นเกมส์ทำให้การเรียนไม่น่าเบื่อ โดยช่วงแรกจะช่วยกันศึกษา และเป็นตัวแทนของกลุ่มเพื่อเล่นเกมส์แข่งขันระหว่างกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกมากกว่าการเรียนแบบเดิม

จากการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Team Assisted Individualization (TAI)กับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Teams – Games – Tournament (TGT) พบว่า มีข้อดีที่แตกต่างกันเมื่อนำมาสลับการเรียนทั้งสองแบบ จึงทำให้นักเรียนรู้สึกไม่เบื่อกับการเรียนทฤษฎีดนตรีและเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน รวมถึงของรางวัลและคะแนน เป็นการเสริมแรงทางบวกให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนใส่ใจ ตั้งใจและสนุกกับการเรียนการสอนมากขึ้น

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 จากการตั้งข้อสังเกตคำถามและคำตอบในแบบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นเรื่องที่เรียนมาในชุดกิจกรรมทั้งสิ้น นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์

จำนวน 3 คน เป็นนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มอ่อน ซึ่งเมื่อทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์รายบุคคลจึงทำให้คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์แต่ยังมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีการพัฒนาตนเองมากขึ้น

3. นักเรียนบางคนไม่ชอบการเรียนทฤษฎีดนตรี เนื่องจากอยากเล่นเครื่องดนตรีมากกว่าไม่สนใจพื้นฐานในการอ่านโน้ตดนตรี จึงไม่สนใจการเรียนเท่าที่ควร ครูจึงต้องอธิบายความสำคัญของทฤษฎี และการตีความอารมณ์ของบทเพลง สัญลักษณ์ในการแสดงความรู้สึกของบทเพลงซ้ำอีกครั้ง เพื่อย้ำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญมากขึ้น และให้รางวัลกับผู้ที่ตั้งใจเรียนเพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวกกับพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรเพิ่มเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมบางกิจกรรมให้มากขึ้น เช่น การค้นหาโน้ตเพลงต่างๆกับเครื่องดนตรี เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะในการเล่นเครื่องดนตรี จึงทำให้ใช้เวลานาน และเนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถไม่เท่ากัน บางคนอาจทำแบบฝึกหัดได้เร็วหรือช้า จึงทำให้ทำแบบฝึกหัดเสร็จไม่พร้อมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงควรดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. ในงานวิจัยครั้งต่อไป ผู้สอนควรเพิ่มจำนวนครั้งในการฝึกปฏิบัติทักษะการปฏิบัติดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจ เข้าถึงสุนทรียภาพของดนตรีจากการได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองซ้ำ ๆ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 หมวด9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาหมวด 63 - 69 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ

ณัชชา โสคติยานุรักษ์(2549) ดนตรีคลาสสิก :ภาคทฤษฎี.กรุงเทพมหานคร

ประณต พลอาษา (2543) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาทฤษฎีดนตรีสากล เรื่องบันไดเสียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ประเสริฐ สำเภารอด. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)

วิลาสินี ยะมะโน(2556)การพัฒนาชุดการเรียนการสอนการเล่นขิมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ มหบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศิริมา พนาภินันท์(2552)ชุดการสอนวิชาทฤษฎีดนตรีสากล 2 เรื่องทริยแอด ผ่านวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน
: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต(ดนตรี) มหาวิทยาลัยมหิดล

Ajose, Sunday A. and Virginia G. Joyner. (1990). *Cooperative Learning : The Rebirth of an
Effective Teaching Strategy*. Educational Horizons : 24.

Barbato, Rosemary Ann.(2000). *Policy Implications of Cooperative Learning and Attitudes of
Secondary School Mathematics Students,*” Dissertation Abstracts International. 61(06) :
2113-A

Miller, M. (2005). *The Complete Idiot’s Guide to Music Theory. 2nd ed.* New York: Alpha Books.

Allyn and Bavon,Whicker, Kristina Marle .(1999). *Cooperative Learning in High School Advanced
Mathematics Courses*. Dissertation Abstracts International. 60(06) : 1951 – A